

Akcie a daně

V podmínkách daňové legislativy České republiky se zdanění zisků vyplývajících z držby nebo prodeje cenných papírů odvíjí ve třech odlišných režimech v závislosti na skutečnosti, zda poplatník je Fyzickou osobou - nepodnikatelem, Fyzickou osobou - podnikatelem nebo Právníkou osobou. Ve všech třech uvedených případech dále bude řeč výhradně o tuzemských daňových rezidentech. Daň z příjmu je upravena Zákonem č. 586/1992 Sb. o daních z příjmu.

Finanční benefity plynoucí z držby nebo prodeje cenných papírů se obecně dělí na dvě základní kategorie - příjmy z titulu práva ztělesněného cenným papírem (dividenda, úrok) a kapitálové zisky spočívající v rozdílu mezi prodejní a pořizovací cenou, přičemž každý z nich je zdaňován odlišným způsobem.

Fyzická osoba – nepodnikatel

Příjmy plynoucí z držby cenných papírů spadají pod §8 Příjmy z kapitálového majetku a jedná se o tzv. samostatný základ daně dle §36. V nejčastějších případech (dividendy, úroky) jsou daněny u zdroje, tj. poplatníkovi je vyplacena čistá hodnota po odečtení srážkové daně. Srážková daň z dividend stejně jako z úroků v současné době činí 15%. Dividendy přijaté ze zahraničí jsou rovněž daněny srážkou u zdroje, přičemž existuje-li se zemí emitenta cenného papíru dohoda o zamezení dvojího zdanění, může si poplatník daň sraženou v zahraničí započítat proti své daňové povinnosti v ČR.

Zdanění kapitálových zisků fyzické osoby - nepodkatele se řídí ustanoveními §10 Ostatní příjmy, podle kterých poplatník přiznává příjmy z prodeje cenných papírů snížené o přímo související výdaje. Za přímo související výdaje se považuje kupní cena příslušných c.p. a poplatky hrazené zprostředkovateli nákupní a prodejní transakce. Z toho plyne, že FO - nepodnikatel odvádí daň pouze z realizovaného zisku.

Nerealizovaný zisk v jejím případě není předmětem daně. V případě, že doba mezi pořízením a prodejem cenných papírů je delší než 6 kalendářních měsíců, je příjem z prodeje od daně osvobozen - hovoříme o splnění tzv. časového testu.

Proti čistému zdanitelnému příjmu z prodeje cenných papírů může poplatník uplatnit čistou ztrátu z jiné transakce s cennými papíry, musí ovšem i zde být splněna podmínka šestiměsíčního časového testu. Ztráta z prodeje cenných papírů realizovaná déle než 6 měsíců od data jejich pořízení je daňově neúčinná. Dani z příjmu podléhají veškeré příjmy z prodeje cenných papírů učiněné daňovým rezidentem ČR kdekoliv po světě, přičemž přepočtení z cizí měny do CZK se provede fixním směným kurzem, který na požádání sdělí místně příslušný Finanční úřad. Základ daně vypočtený dle §10 je dílčím základem daně započítávaným do celkového základu daně společně s např. příjmem ze závislé činnosti.

Fyzická osoba - podnikatel

Pokud jsou c.p. zařazeny v obchodním majetku fyzické osoby - podnikatele, zdanění kapitálových zisků se řídí ustanoveními §7 Příjmy z podnikání a z jiné samostatně výdělečné činnosti. Příjmy plynoucí z držby jsou i zde daněny dle § 8 (viz odst.1).

Režim zdanění FO-podnikatele se od režimu zdanění FO-nepodnikatele liší v následujících důležitých bodech:

a) FO-podnikatel nemůže využít 6 měsíčního časového testu pro osvobození kapitálového zisku od daně z příjmu, výsledný příjem/výnos (podle toho, zda vede účetnictví, či daňovou evidenci dle Zákona o účetnictví) je vždy předmětem daně.

b) FO-podnikatel používající účetnictví odvádí daň z realizovaných i nerealizovaných zisků. Nerealizovaný zisk má podobu kurzového zisku, který plyne z přecenění majetku na konci účetního období. Kurzová ztráta daňový základ samozřejmě snižuje.

c) FO-podnikatel si ke snížení daňového základu může uplatnit veškeré výdaje/náklady, které prokazatelně vynaložil k dosažení či udržení zisk. Na rozdíl od FO-nepodnikatele tedy může daňový základ snížit např. o poplatky za internetové připojení, pořízení počítače či úroky z úvěru poskytnutého na nákup cenných papírů.

Právnícká osoba

Obecně lze říci, že právnícká osoba zdaňuje kapitálové zisky na základě obdobných principů, jako fyzická osoba - podnikatel. Ovšem vzhledem k tomu, že se jedná o poměrně složitou oblast, doporučujeme obrátit se v této věci na kvalifikovaného daňového poradce.

Odkazy na platnou legislativu:

- Zákon 568/1992 Sb. o daních z příjmů
- Zákon 337/1992 Sb. o správě daní a poplatků
- Pokyn ministerstva financí D 300

Upozornění: Veškeré výše uvedené skutečnosti mají pouze informativní charakter a v žádném případě je nelze chápat jako vyjádření právního názoru na daňovou povinnost tuzemských subjektů v oblasti cenných papírů.